

to učinil již odstavec první téhož paragrafu, aniž onen na tom čeho změnil. Stejný předpis čl. 325 obch. zák. výslovně praví, že splnění jím zůstává nedotčeno. Nicméně výrok rozsudkový jest správným. Žalobce tvrdil hned při jednání v první stolici, že žalovaný jest v prodlení, a sice dle jeho mínění prý již od 15. března 1915, kdy dle smlouvy zápůjčka zpět splacena býti měla, a opřel tedy žalobu i o tento právní důvod. Žalovaný proti tomu namítal, že zápůjčka byla mlčky prodlužována tím, že žalobce každoročně úroky bez odporu přijímal. Avšak bezesporo jest, že žalovaný od 10. března 1918 žádných úroků neplatil. Následkem toho nemůže po této době o prodlužování zápůjčky býti žádná řeč, protože tím způsobem mohla býti prodložena mlčky vždy jen na dobu, za kterou úroky byly přijaty, i jest žalovaný od uvedeného dne v prodlení. Pak-li ale jest v prodlení, jest žalobci práv ze vši škody prodlením způsobené. § 1333 obč. zák. praví sice, že škoda průtahem placení dlužného kapitálu způsobená nahraňuje se úroky zákonem vyměřenými; předpis ten však myslí jen na pravidelný případ, kdy kapitál sám podržuje pořád svou hodnotu a škoda záleží toliko v ujití úroků. Když však výjimečně nastane prodlení i znehodnocení kapitálu, ručí liknavý dlužník i za tuto škodu dle všeobecných předpisů §§ 1293, 1323, 1324 obč. zák., pokud nedokázal, že mu splnění jeho smluvní neb zákonné povinnosti bez jeho viny bylo znemožněno, kterýž důkaz však žalovaný ve sporu ani nenastoupil, tím způsobem se vůbec neháje. Škoda žalobcova pak záleží v tom, že prodlením žalovaného bylo mu znemožněno, dáti těch 15.000 K rak. uherských, které mu žalovaný již 10. března 1918 zpět splatiti měl, při okolkovací akci, t. j. ve dnech od 1. do 9. března 1919 (§ 3 nařízení ze dne 25. února 1919 čís. 86 sb. z. a n.) okolkovati a učiniti z nich tak koruny československé. Musí mu tedy žalovaný tolik dáti, kolik by byl měl, kdyby byl v čas peníze obdržel, totiž tedy 15.000 Kč.

Čís. 577.

Volba a poskytnutí dodatečné lhůty dle čl. 356 obch. zák. může se státi i prostým, nedoporučeným dopisem. Ztráta dopisu jde na vrub liknavého smluvníka. Zboží, dodané po uplynutí dodatečné lhůty, není kupitel více povinen přijati.

(Rozh. ze dne 7. července 1920, Rv I 351/20.)

A. zakoupil od B. vagon dříví. B. dříví v ujednané lhůtě nedodal. Po uplynutí dodací lhůty vyzval objednatel prodatele nedoporučeným korespondenčním lístkem, by zaslal mu do 14 dnů objednaný vagon dříví, jinak že na dříví nereflektuje. Dříví došlo objednatel po uplynutí této čtrnáctidenní lhůty, bylo jím však odmítnuto. Žaloba prodatele na objednatel o zaplacení kupní ceny, v níž žalobce tvrdil, že korespondenčního lístku neobdržel, byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolacím soudem mimo jiné z těchto důvodů: Pak-li že žalující korespondenčního lístku, jímž mu byla udělena dodatečná 14denní lhůta k plnění, neobdržel, nutno přece jenom za to míti, že nebezpečí, že by lístek ten nedošel, nestihá žalovaného, nýbrž žalobce. Žalobce přece neplnil v čas a stihají ho tedy i následky, s neplněním tím spojené, jelikož

on tím, že již dříve v čas neplnil, způsobil, že žalovaný mu musil psát. Nebylo třeba, aby žalovaný lístek rekomandoval. To není v obchodě zvykem, rekomandovati dopisy. Z lístku předloženého žalovaným vidno, že strany dopisů, pokud se týče lístků nerekomandovaly. Žalovaný nemohl tušiti, že se lístek jeho, který přece pro žádnou třetí osobu ceny neměl, ztratí. Žalovaný poskytl žalobci přiměřenou lhůtu k plnění, jako to velí čl. 356 obch. zák., a oznámil mu, že jinak na zboží to nereflektuje. Jelikož žalobce ani v této dodatečné lhůtě neplnil, měl žalovaný právo nepřijímati zboží poslané mu přes to, že poskytnutá žalobci lhůta dodržána nebyla (čl. 355 obch. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dne 12. srpna 1918, když byl již žalující v prodlení, zaslal mu žalovaný korespondenční lístek, aby zaslal objednaný vagon dříví do 14 dnů, jinak, že na dříví nereflektuje. Dopis ten jest oznámením, jímž žalovaný od smlouvy ustupuje (čl. 356 obch. zák.). V obchodním životě stačí vůbec zaslání obyčejného poštovního dopisu i nedoporučeného. Dopis jde na nebezpečí strany, jež jest v prodlení, poněvadž porušením smluvní povinnosti dala podnět k odeslání dopisu. Odesláním dopisu vyhověl tedy žalovaný povinnosti, již mu zákon ukládá a nebyl tedy již proto více povinen, přijmouti zboží dodané dávno po uplynutí dodatečné lhůty.

Čís. 578.

Pro vyměření věna jest směrodatným jednak manželův stav v době sňatku, jednak jmění osoby, věnem povinné, v čase, kdy věno se požaduje. Mimo úvahu zůstává výše povinného dílu, na který osoba, oprávněná žádati věno, má snad nárok.

(Rozh. ze dne 7. července 1920, R II 132/20.)

Antonie R-ová, jež provdala se v únoru 1919, domáhala se v roce 1920 na rodičích, by dali jí věno. Žádosti bylo oběma nižšími stolicemi vyhověno, prvá stolice vyměřila věno menším, než požadovaným penízem, druhá stolice peníz ten zvýšila.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou předchozích stolic a uložil soudu první stolice, by o výši věna znovu projednal a rozhodl — po právní stránce z těchto

důvodů:

Z pojmu věna (§ 1218 obč. zák.), jež jest jměním, které manželka neb někdo jiný za ni mužovi dá neb slíbí, aby se mu ulehčil náklad, jež manželství s sebou přináší, jakož i z toho, že domácnost řídí se v první řadě dle stavu manželova, vyplývá, že pro vyměření věna směrodatným jest stav manželův v době uzavření sňatku a že pozdější změna ve stavu nebo povolání manžela na váhu nepadá. Z druhé strany pak nutno při vyměření věna vzítí zřetel na stav a jmění věnem povinné osoby v čase, kdy